

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/29/2021
Identifikačné číslo spisu: 6117220001
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6117220001.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: BFF Central Europe s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 44 414 315, zastúpeného JUDr. Jurajom Gyárfášom, PhD., LL.M., advokátom a vedúcim organizačnej zložky, Dentons Europe CS LLP, so sídlom Bottova 2A, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré mesto, IČO: 36 861 391, proti žalovanému: Univerzitná nemocnica Martin, so sídlom Kollárova 4248/2, 036 59 Martin, IČO: 00 365 327, zastúpenému Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o., so sídlom Mariánske námestie 2, 010 01 Žilina, IČO: 36 855 278, v konaní o zaplatenie 439 675,- eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 21. októbra 2020, č. k. 13Cob/59/2020-476, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 29. novembra 2019, č. k. 17Cb/119/2017-417 rozhodol tak, že žalobu zamietol (výrok I.). O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalovaný má voči žalobcovi právo na 100 %-nú náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (výrok II.).

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca sa domáha zaplatenia sumy vo výške 439 675,- eur s príslušenstvom na tom základe, že žalobca - spoločnosť Magellan central Europe s.r.o., Bratislava (od 1. mája 2018 zmena obchodného mena na BFF Central Europe s.r.o.) je veriteľom žalovaného. Podľa žaloby na žalobcu boli na základe Faktoringovej zmluvy č. S/2015/11/160/01 zo dňa 9. novembra 2015 postúpené pohľadávky v celkovej výške 439 675,- eur s príslušenstvom. Žalovaný na postúpenie pohľadávok dňa 2. novembra 2015 udelil súhlas pôvodnému veriteľovi spoločnosti MIKOMIX, spol. s.r.o., Rosina. Žalovanému bolo postúpenie pohľadávok riadne oznámené, a to oznámením o postúpení pohľadávok, ktoré bolo žalovanému doručené 7. decembra 2015. Žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 24. júna 2016 Dohodu o uznaní záväzku a splátkovom kalendári č. D/2015/11/60, na základe ktorej žalovaný uznal svoj záväzok v celkovej výške 439 675,- eur, čo do dôvodu aj výšky a zaviazal sa uhradiť ho v splátkach v zmysle splátkového kalendára uvedeného v

dohode. Do času podania žaloby žalovaný záväzok nespľnil.

3. Okresný súd poukázal na svoje pôvodné rozhodnutie, a to rozsudok zo dňa 9. novembra 2018, č. k. 17Cb/119/2017-248, ktorým rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 439 675,- eur spolu s 9,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 273 429,- eur od 21. decembra 2015 do zaplataenia a zo sumy 166 246,- eur od 21. decembra 2015 do zaplataenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku v zmysle výroku I. Podľa výroku II. týmto rozsudkom okresný súd rozhodol, že žalovaný je povinný žalobcovi zaplatiť náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Podľa výroku III. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania okresný súd rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému právo na 100 % náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne samostatným uznesením.

4. V odvolacom konaní bol pôvodný rozsudok okresného súdu uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 15. októbra 2019, sp. zn. 13Cob/105/2019, zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na závery zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline a za aplikácie ust. § 261 ods. 2 a 5, § 536 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 524 ods. 1 a 2, § 525 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1, § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 365 Obchodného zákonníka a ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z. v spojení s vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že žalobu žalobcu je nevyhnutné zamietnuť.

5. Súd prvej inštancie z Dohody zo dňa 2. novembra 2015 zistil, že táto medzi žalovaným ako dlžníkom a veriteľom, ktorým v tom čase bol MIKOMIX, spol. s r.o. vyjadrovala podmienky postúpenia, z ktorých relevantný je bod 4., vyplývajúci z tejto dohody, ktorý sa premietol do Zápisu zo stretnutia konaného dňa 2. novembra 2015 a vyplynulo z neho, že v súvislosti s udelenými súhlasmi zo dňa 2. novembra 2015 s postúpením pohľadávky vo výške 166 246,- eur s DPH na nového veriteľa Megallan Slovakia, s.r.o., so sídlom Zochova 5, Bratislava, IČO: 44 414 315 a pohľadávky vo výške 273 429,- eur s DPH na nového veriteľa Megallan Slovakia, s.r.o., so sídlom Zochova 5, Bratislava, IČO: 44 414 315 dlžník žiada, aby v prípade reálneho prevedenia pohľadávok titulom Zmluvy o postúpení pohľadávky do tejto zakomponovali povinnosť nadobúdateľa (postupníka) o žiadanie súhlasu žalovaného na prevod predmetných pohľadávok v prípade ich ďalších postúpení, rovnako ako to bolo zakomponované, ako podmienka v Zmluve o dielo č. Z201527207_Z zo dňa 8. októbra 2015 a v Zmluve o dielo č. Z201528695_Z zo dňa 15. októbra 2015. V zápise zo stretnutia sa ďalej uviedlo, že zhotoviteľ súhlasí s podmienkou objednávateľa podľa bodu 4., a rovnako požaduje z dôvodu formálnej evidencie v rámci spoločnosti aj jej formálne písomné doručenie.

6. V súvislosti s požiadavkou na formálne doručenie následne dňa 3. novembra 2015 žalovaný adresoval spoločnosti MIKOMIX, spol. s r.o. žiadosť, aby v prípade reálneho prevedenia pohľadávok titulom zmluvy o postúpení pohľadávky do tejto zakomponovali povinnosť nadobúdateľa (postupníka) o požiadanie súhlasu žalovaného na prevod predmetných pohľadávok v prípade ich ďalších postúpení, rovnako ako to bolo zakomponované ako podmienka v Zmluve o dielo č. Z201527207_Z zo dňa 8. októbra 2015 a v Zmluve o dielo č. Z201528695_Z zo dňa 15. októbra 2015.

7. Okresný súd z faktoringovej zmluvy zistil, že vyššie uvedená dohoda, ktorá sa prejavila v zápise zo dňa 2. novembra 2015, nebola inkorporovaná do faktoringovej zmluvy, resp. zmluvy o postúpení pohľadávok. Žiadne ďalšie dôkazy strany sporu nenavrhlí, preto okresný súd vychádzal zo stavu k času rozhodovania a poukázal na to, že v zmysle ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, postúpenie nebolo možné, ak odporovalo dohode s dlžníkom, v danom prípade so žalovaným.

8. Okresný súd zhodnotil, že Faktoringová zmluva zo dňa 9. novembra 2015 odporovala dohode s dlžníkom a veriteľom zo dňa 2. novembra 2015, keďže práve táto dohoda zo dňa 2. novembra 2015 sa mala stať súčasťou faktoringovej zmluvy, resp. zmluvy o postúpení pohľadávky a bolo preukázané, že jej súčasťou sa nestala. Okresný súd preto faktoringovú zmluvu ako zmluvu o postúpení pohľadávky vyhodnotil ako neplatnú a žalobu zamietol.

9. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 255 ods. 1 C. s. p.

10. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd napadnutým rozsudkom zo dňa 21. októbra 2020, č. k. 13Cob/59/2020-476 potvrdil rozsudok okresného súdu s tým, že žalovaný má proti žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania.

11. Odvolací súd zdôraznil, že podstatou odvolacieho konania bolo vyhodnotiť, či žalobca je veriteľom uplatnenej pohľadávky; či postúpenie pohľadávok na žalobcu bolo v rozpore s ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t. j. či odporovalo postúpenie dohode medzi dlžníkom, a to žalovaným a veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o.

12. Krajský súd v zhode so závermi okresného súdu uviedol, že tak po skutkovej, ako aj po právnej stránke bolo preukázané, že Faktoringová zmluva, resp. Zmluva o postúpení odporuje Dohode medzi žalovaným ako dlžníkom a veriteľom (MIKOMIX, spol. s r.o.) zo dňa 2. novembra 2015, keďže Dohoda zo dňa 2. novembra 2015 nebola inkorporovaná do Faktoringovej zmluvy, resp. Zmluvy o postúpení, a tým nepochybne táto Faktoringová, resp. Zmluva o postúpení bola uzavretá medzi postupcom - veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o. a žalobcom ako postupníkom v rozpore s Dohodou zo dňa 2. novembra 2015. Nemohlo preto dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu v zmysle ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom (v znení k dátumu Zmluvy o postúpení).

13. Odvolací súd dodal, že Dohoda zo dňa 2. novembra 2015 medzi veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o. a žalovaným ako dlžníkom vyžadovala v prípade nakladania s pohľadávkami zakomponovanie povinnosti nadobúdateľa pohľadávky vyžadovať súhlas žalovaného ako dlžníka, obsah ktorej dohody so žalovaným ako dlžníkom nebol obsiahnutý vo Faktoringovej zmluve, resp. Zmluve o postúpení. Dohoda so žalovaným ako dlžníkom zo dňa 2. novembra 2015 a z nej vyplývajúca podmienka nebola obsiahnutá vo Faktoringovej zmluve, ktorá v dôsledku toho odporovala predmetnej dohode so žalovaným ako dlžníkom. Krajský súd konštatoval, že dohoda medzi MIKOMIX, spol. s r.o. a žalovaným ako dlžníkom, a to Dohoda zo dňa 2. novembra 2015 (č. l. 118 spisu) ako súčasť zmluvného vzťahu medzi žalovaným ako dlžníkom a MIKOMIX, spol. s r.o. ako veriteľom, tu bola v čase uzavretej Faktoringovej zmluvy, resp. Zmluvy o postúpení, a i napriek uvedenému táto Faktoringová zmluva odporovala dohode medzi žalovaným ako dlžníkom a veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o., a to Dohode zo dňa 2. novembra 2015, keďže nemala zakomponované podmienky postúpenia vyplývajúce z dohody so žalovaným ako dlžníkom.

14. Krajský súd ďalej mal za to, že súčasťou štandardnej odbornej starostlivosti postupníka je, aby sa aj v nadväznosti na ust. § 528 ods. 2 Občianskeho zákonníka pred cesiou ubezpečil, že táto neodporuje dohode medzi veriteľom a dlžníkom. V tejto súvislosti sú chránené predovšetkým práva a oprávnené záujmy dlžníka, ktorý nemôže ovplyvniť konanie veriteľa (postupcu). Dohoda o podmienkach postúpenia so žalovaným ako dlžníkom predchádzala samotnej cesii, t. j. Faktoringovej zmluve, keď išlo o Dohodu zo dňa 2. novembra 2015 a Faktoringová zmluva bola zo dňa 9. novembra 2015. Navyiac krajský súd dodal, že dohoda s dlžníkom môže byť súčasťou zmluvy, na základe ktorej vzniká dlžníkov záväzok voči veriteľovi, ale môže byť uzavretá i osobitne, prípadne ako súčasť iného právneho úkonu.

15. Súd prvej inštancie správne podľa odvolacieho súdu zhodnotil, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný z dôvodu, že nie je veriteľom pohľadávky voči žalovanému, pokiaľ postúpenie na žalobcu, resp. Faktoringová zmluva odporovala dohode, ktorú mal uzavretú žalovaný ako dlžník s veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o. za aplikácie ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Krajský súd považoval za potrebné vo vzťahu k Dohode zo dňa 2. novembra 2015 dodať, že nie je vylúčené, aby dlžník - žalovaný podmienil udelenie súhlasu (vymedzil podmienky, za ktorých súhlas udeľuje) tým, že záväzok nepostúpiť pohľadávku bez súhlasu dlžníka prevezme zmluvou o postúpení pohľadávky i nový nadobúdateľ pohľadávky (postupník). Ak pôvodný veriteľ, t. j. prvý postupca podmienky takto udeleného súhlasu nedodrží a postupník záväzok, že pohľadávku nepostúpi inej osobe bez súhlasu dlžníka zmluvne neprevezme, má to za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor s ust. § 525 ods.

2 Občianskeho zákonníka (NS ČR, R 14/2011). Odvolací súd zdôraznil, že odvolanie žalobcu nie je možné zúžiť len na to, že bol udelený súhlas žalovaným ako dlžníkom na postúpenie pohľadávok a ani v zuzujúcom ponímaní odvolacích dôvodov uvádzať, že dohoda zachytená v Zápise zo stretnutia konaného dňa 2. novembra 2015 nie je dohodou o zákaze postúpenia, ktorej porušenie by spôsobovalo neplatnosť postúpenia pohľadávky.

16. Krajský súd v zhrňujúcich záveroch uviedol, že Dohoda s dlžníkom, ako so žalovaným zo dňa 2. novembra 2015 o postúpení a ďalšom postúpení postupníkom (nadobúdateľom), len za súhlasu žalovaného ako dlžníka, t. j. podmienka súhlasu žalovaného ako dlžníka, nebola zahrnutá do Faktoringovej zmluvy, resp. Zmluvy o postúpení, a preto postúpenie na žalobcu odporovalo dohode s dlžníkom. Nejednalo sa o dodatočné podmienenie pre postúpenie pohľadávky, pretože tak súhlas bol datovaný 2. novembra 2015, ako aj Dohoda zo dňa 2. novembra 2015. Žalovaný ako dlžník z uzavretých zmlúv o dielo nepochybne mal záujem pre stabilitu svojho postavenia a plnenia záväzkov mať nepochybnú vedomosť o veriteľovi pohľadávky, pre ktorú skutočnosť postupoval v súlade s ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka a Dohodou zo dňa 2. novembra 2015 ako dlžník s veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o. dohodol postúpenie, ako aj ďalšie postúpenie postupníkom (nadobúdateľom) len s jeho súhlasom. Táto dohoda medzi žalovaným ako dlžníkom a veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o. nebola Faktoringovou zmluvou, resp. Zmluvou o postúpení na žalobcu rešpektovaná, odporovala jej, preto žalobca nie je veriteľom uplatnenej pohľadávky a postúpenie na žalobcu nebolo platné pre rozpor s ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka (podľa dôkazov vykonaných pred okresným súdom žalovaný ako dlžník plnil veriteľovi MIKOMIX, spol. s r.o., a to v mesiaci december 2015).

17. Krajský súd mal preto za to, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým záverom. Žalobcovi ako odvolateľovi tak v konaní pred súdom prvej inštancie, ako i v odvolacom konaní boli zachované jeho práva na spravodlivý súdny proces, keď mal možnosť uplatňovať prostriedky procesného útoku. Došlo aj k správne právnemu posúdeniu veci, pretože na v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav boli aplikované rozhodné zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré boli aj správne spôsobom interpretované s dôrazom na ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pre vecnú správnosť bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

18. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 2 C. s. p.

19. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. 1 512 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 421 C. s. p., keďže podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, kedy rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

20. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní uviedol, že napadnuté rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré možno formulovať nasledovne:

(i) Ak dlžník písomne vyjadril svoj súhlas s postúpením pohľadávky a tento súhlas bol doručený postupníkovi, môže dojednanie medzi dlžníkom a veriteľom (postupcom) podmieňujúce postúpenie pohľadávky, ktoré nebolo doručené postupníkovi, spôsobiť neplatnosť postúpenia?

(ii) Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, môže sa takejto neplatnosti dovolávať dlžník, ktorý poskytol nepodmienený súhlas s postúpením a v ten istý deň do inej listiny, ktorá však nebola doručená postupníkovi, uviedol podmienku tohto súhlasu?

(iii) Môže dojednanie medzi dlžníkom a veriteľom (postupcom), ktorým sa podmieňuje postúpenie pohľadávky, pričom toto dojednanie nebolo zverejnené v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, hoci dlžník je povinnou osobou v zmysle tohto zákona, vyvolávať právne účinky a spôsobiť tak neplatnosť postúpenia?

21. Nesprávnosť právneho posúdenia obsiahnutého v napadnutom rozsudku vidí žalobca v

nasledovných právnych názoroch odvolacieho súdu:

a/ že neplatnosť postúpenia spôsobuje údajné nesplnenie podmienky dlžníka, hoci dlžník poskytol nepodmienený súhlas, ktorý bol doručený postupníkovi, a v inej listine, ktorá nebola postupníkovi doručená, tento súhlas podmienil;

b/ že takejto neplatnosti sa dlžník môže dovolávať; a

c/ že dojednanie o podmienení súhlasu s postúpením medzi dlžníkom a postupcom mohlo vyvolávať právne účinky, ak v rozpore so zákonom o slobode informácií nebolo zverejnené.

22. Dovolateľ ďalej poukázal vo všeobecnej rovine na neplatnosť právneho úkonu, na ochranu dobrej viery, poctivý obchodný styk, na dovolávanie sa neplatnosti právneho úkonu v obchodnom práve, na inter partes účinky právnych úkonov a zákazu postúpenia a na jednostranné právne úkony.

23. K prvej dovolacej otázke dovolateľ uviedol, že dojednanie medzi osobami A a B by v zásade nemalo zasahovať do právnej sféry osoby C. Je pravdou, že zákaz postúpenia dojednaný medzi dlžníkom a veriteľom je výnimkou z tohto pravidla, pretože zasahuje do právnej sféry postupníka. Avšak aj túto výnimku je potrebné vyvažovať s princípom ochrany dobrej viery. Dovolateľ spresnil, že vynaložil dostatočnú mieru odbornej starostlivosti podľa § 528 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď dostal notársky osvedčený súhlas dlžníka (žalovaného) s postúpením, ktorý neobsahoval žiadne ďalšie podmienky alebo výhrady. Napriek tomu teraz čelí situácii, že v prípade potvrdenia absolútnej neplatnosti postúpenia utrpí čistú stratu. Podľa dovolateľa, ak by bol právny názor odvolacieho súdu správny, mohli by dlžník a veriteľ vytváraním dodatočných alebo následných podmienok zmať akékoľvek postúpenie. Na strane druhej, ak dlžník dáva súhlas s postúpením pohľadávky, a má tiež záujem tento súhlas podmieniť, podmienka musí byť inkorporovaná do udeleného súhlasu. Tým sa zabezpečí rovnaká miera ochrany oboch účastníkov zmluvného vzťahu, ako aj nadobúdateľa (postupníka).

24. V tunajšom prípade bol dlžník (žalovaný) chránený zákazom postúpenia v pôvodnej zmluve o dielo, kedy veriteľ (postupca - spoločnosť MIKOMIX) aj postupník (žalobca) pred postúpením požiadali dlžníka o súhlas s postúpením. Dlžník tento súhlas aj poskytol. Ak dlžník napriek poskytnutému súhlasu chcel postúpenie podmieniť ďalšími podmienkami, avšak tieto podmienky neuviedol v poskytnutom súhlase a zámerné ich uviedol v inej listine, ktorá nebola postupníkovi doručená, nekonal v súlade s ochranou dobrej viery. Dokonca možno podľa dovolateľa tvrdiť, že dlžník (žalovaný) pri zámernom neuvedení svojej podmienky v súhlase, ktorý bol doručený postupníkovi (žalobcovi), a uvedením tejto podmienky v samostatnej listine, konal v zjavnom rozpore s poctivým obchodným stykom. Takto poskytnutý súhlas bol následne v separátnej listine podmienený a táto podmienka, ktorá nebola súčasťou súhlasu ale iného právneho úkonu, predstavuje podľa dovolateľa zmenu tohto jednostranného právneho úkonu. Táto podmienka (zmena jednostranného právneho úkonu) však nebola doručená žalobcovi a tento s ňou ani nikdy nesúhlasil. Ak je súhlas s postúpením udelený ako bezpodmienečný a k podmieneniu súhlasu dochádza iným právnym úkonom, je doplnenie podmienky podľa dovolateľa možné len vtedy, ak by takéto doplnenie došlo adresátovi (postupníkovi) skôr alebo súčasne so samotným súhlasom. Alebo by adresát (postupník) s takýmto doplnením súhlasil. V opačnom prípade musí voči adresátovi súhlasu (postupníkovi) platiť pôvodne poskytnutý súhlas.

25. Na základe uvedeného podľa dovolateľa takáto podmienka nemohla mať účinky na postúpenie pohľadávky. Preto skutočnosť, že zmluva o postúpení podmienku výslovne neobsahovala, táto nemohla viesť k neplatnosti zmluvy o postúpení.

26. Zároveň v súvislosti s prvou dovolacou otázkou dovolateľ uviedol, že dovolací súd už judikoval v rozhodnutí R 46/2009, že „Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá v rozpore s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka).“ Otázkou v prejednávanej spore však je, či dlžník môže svoj súhlas dodatočne zmeniť a podmieniť. Toto je odlišná právna otázka a preto ide o dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Odpoveď na túto otázku by mala znieť, že po udelení nepodmieneného súhlasu dlžníka s postúpením

pohľadávky už dlžník tento súhlas nemôže bez informovania postupníka a jeho súhlasu zmeniť.

27. K druhej dovolacej otázke dovolateľ uviedol, že zo skutkových okolností je zrejmé, že žalovaný ako dlžník nemohol konať v dobrej viere, konal v zjavnom rozpore s poctivým obchodným stykom a jeho konanie nemôže požívať právnu ochranu. Keďže ide o neplatnosť relatívnu, dovolateľ dodal, že sa vychádza z druhej vety § 40a Občianskeho zákonníka, podľa ktorej sa neplatnosti nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. Keďže v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka ide o neplatnosť relatívnu, nemôže na ňu súd prihliadať ex offo, ale prihliada sa na ňu len na námietku strany - teda žalovaného. Dovolateľ však uzavrel, že žalovaný túto námietku nemôže vzniesť, lebo neplatnosť sám spôsobil tým, že nepodmienený súhlas s postúpením udelil v jednej listine a v samostatnej listine nedoručenej postupníkovi tento súhlas podmienil. Týmto konal v rozpore s poctivým obchodným stykom. Žalovaný sa teda nemôže dovolávať neplatnosti postúpenia, ktoré sám spôsobil konaním v rozpore s poctivým obchodným stykom a hoci sa tejto neplatnosti dovolal, nesmie na ňu súd prihliadať. Takúto námietku vylučuje § 40a Občianskeho zákonníka, ktorý sa v spojení s § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka aplikuje v prípadoch, kedy je neplatnosť ustanovená na ochranu jednej strany s tým, že na neplatnosť nemôže súd podľa § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka prihliadať ex offo.

28. K tretej dovolacej otázke dovolateľ uviedol, že žalovaný je povinnou osobou v zmysle § 2 ods. 2 zákona o slobode informácií, keďže je zriadený Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ako štátna príspevková organizácia podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Odvolací súd dojednanie z 2. novembra 2015, ktoré malo spôsobiť neplatnosť postúpenia, interpretoval ako súčasť zmluvného vzťahu medzi žalovaným ako dlžníkom a MIKOMIX, spol. s r.o. ako veriteľom. Nešlo teda (na rozdiel od súhlasu žalovaného s postúpením) o jednostranný úkon a preto je podľa dovolateľa zrejmé, že predmetné dojednanie bolo zmluvou v zmysle § 2 ods. 2 zákona o slobode informácií a § 47a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ preto zhrnul, že aj keby toto dojednanie mohlo v zásade zakladať neplatnosť postúpenia a aj keby sa tejto neplatnosti mohol žalovaný dovolávať, nemožno v tunajšej veci dojednaní priznať takéto účinky, pretože vzhľadom na § 47a Občianskeho zákonníka v spojení s § 5a zákona o slobode informácií dojednanie nevyvolalo žiadne právne účinky.

29. Dovolateľ preto žiadal, aby dovolací súd vyhovel jeho dovolaniu a na dovolacie otázky odpovedal v súlade s jeho právnym názorom. Na základe toho žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo aby napadnutý rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaného zaviazal na zaplatenie žalovanej sumy spolu s príslušenstvom.

30. Žalovaný vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalobcu vo vzťahu k vymedzeniu prípustnosti dovolania žalobcom v zmysle ust. 421 písm. b/ C. s. p. poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku, kde konajúci súd v základnej právnej otázke vychádza subsidiárne aj z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, napr. NS ČR č. 14/2011. Súd podľa žalovaného správne zhodnotil, že žalobca nie je veriteľom pohľadávky voči žalovanému pokiaľ postúpenie na žalobcu, resp. Faktoringová zmluva odporovala dohode, ktorú mal uzavretú žalovaný s MIKOMIX spol. s r.o. podľa ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

31. Žalovaný ďalej uviedol, že sám žalobca vlastným podaním preukázal, že mal vedomosť o podmienke medzi žalovaným a postupcom podmieňujúcej postúpenie pohľadávky, čo sám potvrdil vo vlastnom podaní prvoinštančnému súdu zo dňa 14. augusta 2017. Konajúce súdy túto skutočnosť mali preukázanú aj z vykonaného dokazovania, a to výsluchu svedka (štatutárneho zástupcu postupcu) L. U.. Žalovaný považoval za potrebné uviesť, že v konaní bolo preukázané ako nesporné, že všetky zmluvy, ako aj súvisiace doklady vypracovával vždy žalobca s tým, že predmetný súhlas nebol nepodmienený (a slovom nepodmienený v príslušnom gramatickom tvare obsahom predmetnej listiny).

32. Ohľadom polemiky žalobcu, týkajúcej sa dôsledkov porušenia povinnosti postupcu, táto podľa žalovaného nezakladá žiadny dovolací dôvod na zmenu právnych názorov vyslovených odvolacím

súdom pri aplikácii záverov neplatnosti Faktoringovej zmluvy (Zmluvy o postúpení pohľadávky), tak ako ju aplikoval v súlade s ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný má za to, že právo žalobcu je procesne legitímne formou domáhania sa náhrady škody voči postupcovi, ak by preukázal v príslušnom konaní porušenie povinnosti postupcu.

33. Žalovaný poukázal na publikovanú justičnú prax (R 46/2009, Rc 27/2007), na základe ktorej postupník, na ktorého postupca (veriteľ) previedol svoju pohľadávku nie je chránený ani v prípade, že o zákaze o postúpenia vôbec nevedel (konal v dobrej viere). Dohoda o zákaze postúpenia pohľadávky uzavretá v rozpore s ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka (to nič nemení na skutočnosti, že tak ako vyplýva z dokazovania žalobca sám vlastným podaním potvrdil, že vedomosť o podmienke mal). Teda totožne s justičnou praxou žalovaný uzavrel, že ak pôvodný veriteľ (prvý postupca) podmienky takto udeleného súhlasu nedodrží (a postupník neprevezme záväzok), že pohľadávku nepostúpi inej osobe bez súhlasu dlžníka, má to za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor s ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Uznesenie NS ČR z 29. apríla 2010, sp. zn. KSPH371NS4935/2008, 29NSČR30/2009-A-64).

34. Žalovaný ďalej uviedol, že podmienka zákazu postúpenia pohľadávky bola zakomponovaná v Zmluve o dielo č. Z201527207_Z zo dňa 8. októbra 2015 a v Zmluve o dielo č. Z201528695_Z zo dňa 15. októbra 2015, ktorá bola povinne zverejňovanou zmluvou a stala sa účinnou, a teda len v intenciách tejto povinnej zverejňovanej zmluvy bola zo strany žalovaného podmienená žiadosťou zo dňa 2. novembra 2015 postupcovi v súvislosti, aby v prípade reálneho prevedenia pohľadávok titulom zmluvy o postúpení pohľadávky zakomponoval povinnosť nadobúdateľa (postupníka-žalobcu) o požiadanie súhlasu Univerzitnej nemocnice Martin na prevod predmetných pohľadávok. V prípade ich ďalších postúpení, rovnako ako to bolo zakomponované, ako podmienka v Zmluve o dielo č. Z201527207_Z zo dňa 8. októbra 2015 a v Zmluve o dielo č. Z201528695_Z zo dňa 15. októbra 2015, čo však v žiadnom prípade nemenilo pôvodne zverejnenú zmluvu o dielo. Z uvedeného dôvodu sa nejedná o skutočnosti povinnej zverejňovanej, čo možno ľahko verifikovať na príslušnom portáli zverejňovaných zmlúv.

35. K apelácii žalobcu, týkajúcej sa ochrany dobrej viery a poctivého obchodného styku, žalovaný zdôraznil, že žalobca v podanej žalobe na preukázanie žalobného nároku doložil aj listinný dôkaz (údajnú) Dohodu o uznaní záväzku a splátkovom kalendári č. D/2015/11/160 zo dňa 24. júna 2016, ktorá bola absolútne neplatným právnym úkonom, kde mal byť neznámou osobou sfaľovaný podpis generálneho riaditeľa Univerzitnej nemocnice Martin MUDr. Y. M., PhD., MBA a ktorá aj napriek tomu, že nebola zverejnená v Centrálnom registri zmlúv podľa § 47a Občianskeho zákonníka bola použitá ako dôkaz žalobcom k tvrdenému žalobnému nároku.

36. Vo vzťahu k dovolacej námietke, že v predmetnej veci nejde o rozpor podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že dlžník nemôže dodatočne zmeniť a podmieniť svoj súhlas, žalovaný poukázal na procesnoprávnu a hmotnoprávnu argumentáciu odvolacieho súdu, s ktorou sa stotožnil.

37. Napokon žalovaný k dovolacej námietke, týkajúcej sa aplikácie povinnej osoby podľa zákona č. 523/2004 Z. z. a zverejnenia zmluvy podľa § 47a Občianskeho zákonníka uviedol, že tento argument ako prostriedok procesného útoku, či procesnej obrany nebol v konaní pred prvoinštančným a odvolacím súdom zo strany žalobcu použitý. Argumentačne však je dôvodné namietat akceptáciu takto formulovaného dovolacieho dôvodu vzhľadom k tomu, že povinne zverejňovanou zmluvou v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. v spojení s § 47a Občianskeho zákonníka bola Zmluva o dielo č. Z201528695_Z zo dňa 15. októbra 2015 a Zmluva o dielo č. Z201527207_Z zo dňa 8. októbra 2015, kde bola zakomponovaná (teda aj povinne zverejnená) povinnosť nadobúdateľa (postupníka) o požiadanie súhlasu žalovaného, do tejto zakomponovať povinnosť nadobúdateľa (postupníka) o požiadanie súhlasu žalovaného na prevod predmetných pohľadávok v prípade ich ďalších postúpení. Z uvedeného je podľa žalovaného zrejmé, že ak v súlade s podmienkami povinnej zverejnenej zmluvy podľa § 47a Občianskeho zákonníka je súhlas udelený, tak tento súhlas a udelenie podmienky nie je povinne

zverejňovanou zmluvou v zmysle § 47a Občianskeho zákonníka.

38. Na základe vyššie uvedeného žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, alternatívne zamietol a zaviazal dovolateľa na náhradu trov dovolacieho konania v prospech žalovaného.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

40. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

41. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

42. Dovolanie je odôvodnené § 421 ods. 1 C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

43. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

44. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

45. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

46. Dovolací súd uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento

záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

47. Dovolateľ ako základnú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vymedzil nasledovne: „Ak dlžník písomne vyjadril svoj súhlas s postúpením pohľadávky a tento súhlas bol doručený postupníkovi, môže dojednanie medzi dlžníkom a veriteľom (postupcom) podmieňujúce postúpenie pohľadávky, ktoré nebolo doručené postupníkovi, spôsobiť neplatnosť postúpenia?“ Od tejto právnej otázky dovolateľ odvodil ostatné dve otázky, a to či „v prípade vyslovenia neplatnosti postúpenia, jej neplatnosti sa môže dovolávať dlžník, ktorý poskytol nepodmienený súhlas s postúpením a v ten istý deň do inej listiny, ktorá však nebola doručená postupníkovi, uviedol podmienku tohto súhlasu“, ako aj či „dojednanie medzi dlžníkom a veriteľom (postupcom), ktorým sa podmieňuje postúpenie pohľadávky vyvoláva právne účinky a spôsobuje neplatnosť postúpenia, ak takéto dojednanie nebolo zverejnené v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, hoci dlžník je povinnou osobou v zmysle tohto zákona.“

48. K nastolenej základnej právnej otázke dovolateľ uviedol, že po udelení nepodmieneného súhlasu dlžníka s postúpením pohľadávky už dlžník tento súhlas nemôže bez informovania postupníka a jeho súhlasu zmeniť.

49. Dovolací súd v súvislosti s právnou otázkou uvedenou ako prvou, resp. podľa dovolateľa základnou právnou otázkou, a priori upriamuje pozornosť na skutočnosť, že predmetom dovolacieho prieskumu je taká právna otázka, od ktorej závisí rozhodnutie odvolacieho súdu (I. ÚS 336/2016, I. ÚS 51/2020, I. ÚS 115/2020). Preskúvaním napadnutého rozhodnutia je možné dospieť k záveru, že právna otázka, od posúdenia ktorej záviselo dovolaním skúmané rozhodnutie odvolacieho súdu bola tá, či žalobca je aktívne vecne legitimovaný ako veriteľ žalobou uplatnenej pohľadávky z dôvodu, ak ku postúpeniu pohľadávok došlo v rozpore s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre nedodržanie dohody medzi dlžníkom (žalovaným) a veriteľom (MIKOMIX, spol. s r.o.). Odvolací súd týmto právne neposudzoval otázku, či po udelení „(ne)podmieneného“ súhlasu dlžníka s postúpením pohľadávky, už dlžník tento súhlas (ne)môže bez informovania postupníka a jeho súhlasu zmeniť tak, ako to v dovolaní formuloval dovolateľ. Z uvedeného dôvodu nemohol dovolací súd podrobiť testu konformného právneho posúdenia právnu otázku formulovanú dovolateľom, pretože od nej nebolo závislé napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Nad rámec konštatovaného dovolací súd dodáva, že základná právna otázka týkajúca sa absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v danom prípade pre rozpor s dohodou s dlžníkom/žalovaným) už bola skoršou judikatúrou vyriešená v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. januára 2009, sp. zn. 1Cdo/76/2007, R 46/2009, tak ako to poznamenal aj dovolateľ v podanom dovolaní. Od takto judikovaného rozhodnutia sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí neodchýlil s tým, že zákonodarca v ustanovení § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožnosť postúpiť pohľadávku, ak by jej postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom, už ďalej neprecizuje, z ktorého dôvodu je potrebné zaujať reštriktívny výklad takejto dohody s dlžníkom. Pre záver vyslovenia neplatnosti postúpenia pohľadávky je preto plne postačujúci taký právny záver, ktorým sa konštatuje postúpenie pohľadávky odporujúce dohode s dlžníkom, bez ďalšieho skúmania zmeny súhlasu z nepodmieneného na podmienený a podobne, ktorých skúmanie by nemalo na vyslovenú neplatnosť postúpenia pohľadávky žiaden dosah.

50. V tejto súvislosti, a to aj s akcentom na doplňujúce vyjadrenie žalobcu zo dňa 21. septembra 2021 najvyšší súd uvádza, že dovoliť sa neplatnosti postúpenia pohľadávky s poukazom na § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka možné len na námietku toho účastníka, v ktorého prospech je neplatnosť právneho úkonu ustanovená. Dotknuté ustanovenie obsahuje špeciálnu úpravu koncepcie relatívnej neplatnosti právnych úkonov v rámci obchodných vzťahov, oproti úprave vzťahov spravujúcich sa podľa Občianskeho zákonníka, nakoľko relatívne neplatným bude len ten právny úkon, ktorého dôvod neplatnosti chráni záujem len jedného účastníka

právneho vzťahu. V tomto svetle sa vyššie uvedený judikát R 46/2009 aplikuje analogicky v prípade obchodnoprávneho vzťahu na základe vznesenej námietky len jednou zo zmluvných, resp. strany dotknutej neplatnosťou právneho úkonu. Takúto námietku neplatnosti v zmysle ustanovenia § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka môže dotknutá strana vzniesť najneskôr v konaní pred súdom prvej inštancie s tým, že takáto námietka môže byť súčasťou jeho vyjadrenia k odporu a pod., t. j. takáto námietka nemusí tvoriť samostatný právny úkon, keďže môže byť súčasťou procesnej obrany dotknutej strany za podmienky jej určitosti a nezameniteľnosti, že ide o námietku neplatnosti právneho úkonu.

51. V prejednávanej spore žalovaný bez najmenších pochybností vzniesol námietku neplatnosti postúpenia pohľadávky pre rozpor s dohodou s pôvodným veriteľom, podľa ktorej dohody je každé následné postúpenie pohľadávky potrebné podrobiť odsúhlaseniu dlžníka, resp. žalovaného. Túto námietku žalovaný vzniesol v rámci jeho procesnej obrany dňa 18. decembra 2017 v konaní pred súdom prvej inštancie, a to vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu (č. l. 80 a nasl. súdneho spisu). Týmto nie je akceptovateľná tá námietka žalobcu, podľa ktorej došlo k posúdeniu neplatnosti postúpenia pohľadávky podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie, a to ex offo. Je možné konštatovať, že žalovaný sa dovolal relatívnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávky (faktoringová zmluva zo dňa 9. novembra 2015 medzi pôvodným veriteľom, presnejšie zhotoviteľom - MIKOMIX spol. s r.o. a žalobcom) neprevzala vôľu žalovaného ako dlžníka (resp. objednávateľa), v zmysle ktorej pri reálnom prevedení pohľadávky (resp. následnom prevode pohľadávky) je takýto prevod viazaný na súhlas dlžníka/žalovaného. Aj z uvedeného je zrejmé, že modifikácia súhlasu z nepodmieneného na podmienený, nie je kľúčovým momentom správneho právneho posúdenia, pretože udelenie súhlasu nebolo v konaní sporné. Napokon udelenie takéhoto súhlasu zo strany dlžníka (žalovaného), ktorý bol dňa 2. novembra 2015 adresovaný priamo postupcovi (pôvodnému veriteľovi), nebol žalovaným ani spochybnený. Rozpor predmetnej zmluvy o postúpení (faktoringovej zmluvy) nastal v tom, že táto neprevzala tú dohodu dlžníka a pôvodného veriteľa, ktorá sa dotýka následného súhlasu s prevodom pohľadávky. Inými slovami neprevzala výslovnú a písomne upravenú modifikáciu podmieneného súhlasu v prípade následných prevodov pohľadávky. K takýmto právnym záverom dospeli aj konajúce súdy oboch inštancií, kedy podrobne a rozsiahlo dôvodili nesúlad faktoringovej zmluvy s dohodou upravujúcou následný prevod pohľadávky, ktorá sa stala súčasťou zo zmluvy o dielo.

52. Je preto možné konštatovať, že dohoda modifikujúca nepodmienený súhlas s postúpením pohľadávky vyslovený v zmluve o dielo o súhlas podmienený s každým ďalším postúpením pohľadávky sa stal súčasťou zmluvy o dielo, čím je zmluva o postúpení pohľadávky (faktoringová zmluva) v rozpore s dohodou dlžníka a pôvodného veriteľa zo dňa 2. novembra 2015 (3. novembra 2015), ktorou sa zmenila základná zmluva o dielo. Je nutné podotknúť, že modifikácia Zmluvy o dielo č. Z201528695_Z zo dňa 15. októbra 2015 a Zmluvy o dielo č. Z201527207_Z zo dňa 8. októbra 2015 v zmysle Dohody zo dňa 2. novembra 2015 medzi žalovaným ako dlžníkom a pôvodným veriteľom MIKOMIX, spol. s r.o. nebola Faktoringovou zmluvou (č. l. 19 súdneho spisu), resp. Zmluvou o postúpení na žalobcu rešpektovaná, hoci bola táto zmluva o postúpení uzavretá až dňa 9. novembra 2015, t. j. po udelení súhlasu zo strany dlžníka dňa 2. novembra 2015 adresovaného pôvodnému veriteľovi (č. l. 27 spisu).

53. Na precizovanie záverov konajúcich súdov dovolací súd dodáva, že dohoda zo dňa 2. novembra 2015 o zákaze ďalšieho postúpenia pohľadávky bez súhlasu dlžníka mala byť po správnosti zakomponovaná do faktoringovej zmluvy zo dňa 9. novembra 2015 v jej úplnom znení, pretože súd prioritne skúma, či sa na základe zmluvy o postúpení (faktoringovej zmluvy) stal postupník (žalobca) veriteľom postúpenej pohľadávky. Týmto súd skúma či je zmluva o postúpení platná, a to za situácie, kedy sa neplatnosti zmluvy o postúpení z tohto dôvodu dovoláva strana dotknutá, v danom spore žalovaný v rámci jeho procesnej obrany v konaní pred súdom prvej inštancie (vo vyjadrení na č. l. 80 a nasl. súdneho spisu).

54. Nakoľko dohoda o podmienenom súhlase s ďalším postúpením pohľadávky sa stala súčasťou

zmluvy o dielo v zmysle zhodného prejavu vôle jej oboch zmluvných strán, táto mala byť rešpektovaná a v takomto znení mala byť zakomponovaná aj do zmluvy o postúpení (faktoringovej zmluvy). Preto aj pre prípadnú akceptáciu súhlasu zo strany dlžníka (žalovaného) zo dňa 2. novembra 2015 adresovaného priamo postupcovi, resp. dodatočného (ne)podmieneného súhlasu ako splnenej podmienky na postúpenie pohľadávky v teoretickej rovine, bez zakomponovania podmienky zákazu postúpenia pohľadávky bez udelenia súhlasu žalovaného priamo aj do zmluvy o postúpení pohľadávky (faktoringovej zmluvy zo dňa 9. novembra 2015), a to v jej úplnom - totožnom znení v zmysle dohody zo dňa 2. novembra 2015, resp. modifikovanej zmluvy o dielo, by novému veriteľovi - postupníkovi nebránila žiadna zmluvná podmienka postúpiť pohľadávku na tretiu osobu bez súhlasu dlžníka. Týmto je možné uzavrieť, že nezakomponovanie zmluvne dohodnutého záväzku pôvodného veriteľa a dlžníka o zákaze (ďalšieho) postúpenia pohľadávky bez súhlasu dlžníka, odporuje pôvodnej dohode vyjadrenej v zmluve o dielo skrz osobitného dojednanie, čím ani prvotné postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa ako postupcu na žalobcu ako postupníka, nevyjadruje zmluvne dohodnutý zákaz následnej cesie pohľadávky, kedy je potrebné takúto zmluvu vyhodnotiť ako neplatnú v zmysle námietky vznesenej dlžníkom/žalovaným.

55. Druhá právna otázka položená dovolateľom, či „v prípade vyslovenia neplatnosti postúpenia, sa jej neplatnosti môže dovolávať dlžník, ktorý poskytol nepodmienený súhlas s postúpením a v ten istý deň do inej listiny, ktorá však nebola doručená postupníkovi, uviedol podmienku tohto súhlasu“, je nepochybne závislá od zodpovedania neplatnosti postúpenia pohľadávky (prvej otázky). Táto otázka je však úzko spätá so skutkovými zisteniami (a nie právneho posúdenia), ktorá nemôže založiť prípustnosť dovolania v tejto časti. Tento záver vyplýva aj zo skutočnosti, že otázka udelenia súhlasu postupníkovi (žalobcovi) zo strany dlžníka (žalovaného) s cesiou, resp. údajné konanie dlžníka v rozpore s dobrou vierou a poctivým obchodným stykom, ktorým konaním by mu nemala patriť možnosť vzniesť námietku neplatnosti postúpenia pohľadávky, môže byť predmetom len konkrétneho jedného sporového konania, z čoho je zrejmé, že takáto otázka nemôže byť predmetom skoršej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Z tohto dôvodu, nemohol dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum takto formulovanej dovolacej otázky, a to aj s akcentom na hlavnú a zásadnú právnu otázku, ktorou však nie je otázka udelenia súhlasu s postúpením pohľadávky (viď vyššie k právnej otázke aktívnej legitimácie žalobcu).

56. Dovolací súd taktiež konštatuje, že záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal už vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017), zotráva na ňom a nevidí dôvod, aby sa od neho v rozhodovanej veci odklonil.

57. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

58. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že aj keby pripustil právnu otázku možnosti vzniesť dlžníkom námietku neplatnosti postúpenia pohľadávky pre rozpor s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bez ohľadu na konkrétne skutkové okolnosti týkajúce sa postupu dlžníka pri udelení súhlasu postupníkovi s postúpením pohľadávky postupcu na separátnej listine a pod., aj táto otázka už bola skoršou judikatúrou vyriešená v rozhodnutí R 46/2009, tak ako je tomu aj v prípade prvej dovolacej otázky. Najvyšší súd SR v dotknutom judikovanom rozhodnutí dospel k záveru, že „návrh na určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky môže podať aj dlžník, ak preukáže naliehavý právny záujem na takomto určení; pričom nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník.“ Ustálená súdna prax sa týmto zameriava na skúmanie platnosti postúpenia pohľadávky na základe námietky

dlžníka, ktorý je ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka chránený. Otázka následného postupu samotného dlžníka, ktorý mal svoj už raz udelený súhlas modifikovať na separátnej listine a podobne, je výsledkom skúmania konkrétnych skutkových okolností, ktorými je však dovolací súd v tomto konaní viazaný tak, ako ich zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.).

59. Zároveň dovolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že zákon umožňuje, aby sa dlžník s veriteľom vopred dohodli na tom, že pohľadávku nebude možné postúpiť. Takáto dohoda sa môže týkať akejkoľvek pohľadávky (pri pohľadávkach ex lege nepostupiteľných je nadbytočná), avšak musí predchádzať samotnej cesii. Spravidla je súčasťou zmluvy, na základe ktorej vzniká dlžníkov záväzok voči veriteľovi. Môže však byť uzavretá aj osobitne, prípadne ako súčasť iného právneho úkonu. V prejednávacom prípade dojednanie o zákaze postúpenia bolo dojednané priamo v zmluve o dielo, modifikované osobitne dňa 2. novembra 2015, ktoré sa týmto stalo súčasťou zmluvy o dielo, kedy takéto dojednanie predchádzalo cesii, ktorá nastala až dňa 9. novembra 2015, čím sa takéto konanie zmluvných strán nejví byť v rozpore s poctivým obchodným stykom prípadne dobrou vierou. Osobitne dovolací súd dodáva, že odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že dohoda s dlžníkom môže byť súčasťou zmluvy, na základe ktorej vzniká dlžníkov záväzok voči veriteľovi, ale môže byť uzavretá i osobitne, prípadne ako súčasť iného právneho úkonu (ako je tomu v prejednávacom spore).

60. Napokon k tretej dovolacej otázke v znení, či „dojednanie medzi dlžníkom a veriteľom (postupcom), ktorým sa podmieňuje postúpenie pohľadávky vyvoláva právne účinky a spôsobuje neplatnosť postúpenia, ak takéto dojednanie nebolo zverejnené v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, hoci dlžník je povinnou osobou v zmysle tohto zákona“, dovolací súd uvádza, že ani od takto vymedzenej právnej otázky nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (I. ÚS 336/2016, I. ÚS 51/2020, I. ÚS 115/2020). Odvolací súd totiž správne posudzoval neplatnosť zmluvy o postúpení a nie platnosť dohody (vyvolanie právnych účinkov) medzi dlžníkom a veriteľom (postupcom) v zmysle zákona o slobode informácií, ktoré zistenie opätovne vychádza z konkrétnych skutkových zistení konajúceho súdu a je podrobne uvádzané v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v jeho bodoch 13 až 21. Preto dovolací súd aj k takto vymedzenej otázke odkazuje na svoje závery uvedené vyššie s tým, že takúto námietku počas konania žalobe nevzniesol, čím ju je možné označiť za novo uvedenú skutočnosť, ktorej však nemožno priznať účinky v zmysle § 366 C. s. p., za naplnenia ktorých by bolo možné v konaní pred dovolacím súdom použiť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

61. Dovolací súd záverom dodáva, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 C. s. p., nemožno považovať argumenty žalobcu uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmé v zásade jeho nespokojnosť s vyvodením skutkových zistení a záverov konajúcich súdov. Samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či nesúhlas s právnymi závermi konajúcich súdov a kritika ich prístupov zvolených pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 C. s. p., resp. § 432 ods. 2 C. s. p.

62. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

63. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

64. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.